පටිච්චසමුප්පාදය: සක්කාය දිට්ඨියේ දියවෙන කැඩපත

බුදුන් වදාළ දහම තුළින් ඔබව දකින්නට සැරලයාපතික් (surreal) ගමනක්.

NotebookLM

නොපෙනෙන කෙළවරක් ඇති සසර ගමන

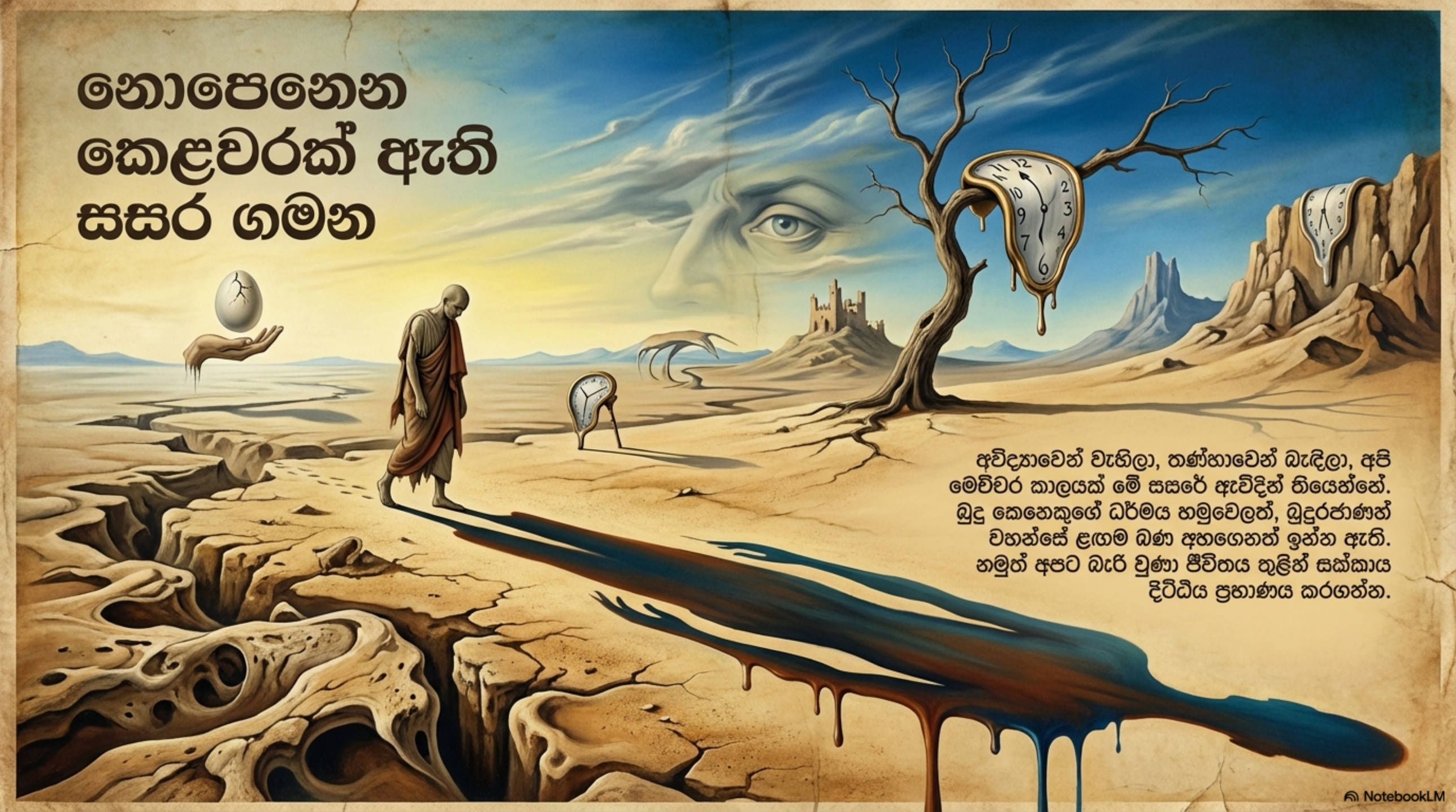

අවිද්‍යාවෙන් වැහිලා, තණ්හාවෙන් බැඳිලා, අපි මෙච්චර කාලයක් මේ සසරේ ඇවිදින් තියෙන්නේ. බුදු කෙනෙකුගේ ධර්මය හමුවෙලත්, බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟම බණ අහගෙනත් ඉන්න ඇති. නමුත් අපට බැරි වුණා ජීවිතය තුළින් සක්කාය දිට්ඨිය ප්‍රහාණය කරගන්න.

NotebookLM

“මට තේරෙනවා”: සක්කාය දිට්ඨයේ මිහිරි උගුල

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වචන ටික, අපි දැනටමත් දන්නා කාරණාවලට ගලපන්නට යාම, සක්කාය දිට්ඨිය තවදුරටත් පෝෂණය කිරීමකි. ‘මට තේරුණා’ කියා තමන්ටම ලකුණක් දාගැනීමේ සතුට, ධර්මය අවබෝධ කරගැනීමට ඇති ලොකුම බාධාවයි.

NotebookLM

මාර්ගයේ ආරම්භය: “මම වැරදියි”

ප්‍රායෝගිකව තමන් වැරදියි කියලා හම්බවෙනවා නම්, අන්න ඒක දැක්මක්. ඒ දැක්ම එන්නේ දහම සත්‍යයි කියලා ශ්‍රද්ධාවට යොමුවීමෙන්. බුදුරජාණන් වහන්සේ වහන්සේ පෙන්නුවේ අපි දන්න දේවල් සියල්ලක්ම වැරදියි කියලා මතුවෙන ප්‍රතිපදාවක්.

NotebookLM

වේදනාව: සැප, දුක, සහ ඉන් එහා

පටිච්චසමුප්පාද විග්‍රහයේදී වේදනාව යනු පුද්ගලයාගේ සැප දුක්ඛ අදුක්ඛමසුඛ නොව, චක්ඛු සම්ඵස්සජාදී වගයෙන් වේදනා කාය හයයි.
පුද්ගලයෙකුගේ කෘත්‍යයකට මෙය අදාළ නොවන විට, පුද්ගලත්වය ඉක්මවා ගිය හේතුඵල දහමක් හමුවේ.

NotebookLM

ස්පර්ශය: "මගේ" ඇසද, නැතිනම් හේතුඵල දහමක්ද?

අපි ස්පර්ශය තේරුම් ගත්තේ 'මගේ ඇහැ' සහ බාහිර රූපය එකතුවීමක් ලෙසයි. නමුත් බුදුන් වදාළේ අවිද්‍යාව, සංඛාර, විඤ්ඤාණ, නැණ, නාමරූප, සළායතන ප්‍රත්‍යයෙන් හටගත් ක්‍රියාවලියක් ලෙසයි. 'මම' කියන කාරණාව එහි වැරදියට යෙදීමක්.

NotebookLM

එක අරමුණකින් තව අරමුණකට

එක අරමුණකින් අනෙක් අරමුණට මාරුවෙන විට, අවිද්‍යාවෙන් හටගත් පෙර විඤ්ඤාණය නිරුද්ධ වෙනවා. ඒ විඤ්ඤාණය නැති වෙන්නේ හේතු දුරුවීමෙන්. හේතු මොනවද? අවිද්‍යාවත් සංඛාරයත්. මේක දකින්නේ නැතිව අපි ක්ෂණික නිවනක් ගැන කතාකරනවා.

NotebookLM

ප්‍රායෝගික සක්කාය දිට්ඨිය

‘මේ ඇහැ මගේ නෙවෙයි’ කියා කල්පනා කරන සිතුවිල්ලම ප්‍රායෝගික වර්තමාන අවස්ථාවයි. ඒ අවස්ථාවේ හටගත් ස්වභාවය අපි **නිත්‍යයි, සැපයි, ආත්මයි** කියලා අරගෙන කල්පනාවකින් අතහරින්න යනවා. ඒ සිතුවිල්ල ‘මම’ කියා ගැනීමයි සක්කාය දිට්ඨිය.

NotebookLM

යෝනිසෝ මනසිකාරය: නොදන්නා බව දැනගැනීම

අපි දන්නේ නෑ කියා හම්බවෙනවා නම්, අන්න ධර්මය හම්බවෙනවා. නුවණ තියෙන කෙනාට තමන් දන්නෙ නෑ කියලා හම්බ වුනහම, තේරුම් ගැනීම සඳහා යෝනිසෝ මනසිකාරය කරනවා. යෝනිසෝ මනසිකාරය උත්පාද වීම සම්මා දිට්ඨියට ප්‍රත්‍ය වේ.

NotebookLM

හේතුඵල දහම: සියල්ල එකිනෙකට බැඳී ඇත

මේ ලෝකයේ එකක්වත් තනි හුදු ක්‍රියාවකින් වෙන් කරන්න බෑ. යමක් වෙන් වගයෙන් කතාකරන තැනම, අපි ධර්මයාට ඇවිත් නෑ. මොකද, යමක් වෙන් කිරීම තුළම එය ස්ථිර, ශාශ්වත දෙයක් බවට පත්වෙනවා. ඒකට ප්‍රත්‍යයක් නෑ, ඒක වෙනම තියෙන්නේ.

NotebookLM

ඒහි-පස්සිකෝ: ධර්මයට එන්න, ධර්මය ඔබ වෙතට අදින්න එපා

ධර්මයේ ගුණය 'ඒව බලව'. ඒකට ගිහිල්ලා බලන්න තියෙන්නේ.
ඒක මෙහෙට අරගෙන මගේ කෝණයෙන් ගලපන්න තෙවෙයි. අපි ස්පර්ශය මගේ කෝණයෙන් ගලප ගන්නා, මගේ පැත්තට අදලා අරගෙන. හැබැයි ධර්මයට ගිහිල්ලා ඔලුවයි තියෙන්නේ.
අපි ප්‍රජ්ඤ මගේ බෝගයෙන් ගලා ඒවා, මොන්ද ඇරගෙන. නමුත් ධර්මයට ගිහිල්ලා වලන්නයි තියෙන්නේ.

NotebookLM

දැක්ම: කල්පනාවෙන් මිදීම

පටිච්චසමුප්පාදය කියන්නේ විතර්කයක්, හුදු කල්පනාවක් විතරක් නෙවෙයි. මේක මගක්, මේක දර්ශනයක්. ස්පර්යන් වේදනාව හටගත්තා කියා දැක්ක තැනැත්තා සෝතාපන්නයි. ඒක දර්ශනයෙන් සුදවිශුද්ධ විය යුතුයි.

NotebookLM

ඔබ දකින්නේ කුමන කැඩපතින්ද?

NotebookLM

සක්කාය දිට්ඨය කැඩීම

මේ සියලු දේ එකකින් එකක් වෙන් කරන්න බැරිවෙන විදිහට මේ ලෝකේ බැඳී පවතිනවා.
‘මම’ කියා ගැනීම වැරදි බව හම්බවෙන දර්ශනය තුළයි විමුක්තිය.
මේ දහම හම්බවෙන්න ඕනේ සක්කාය දිට්ඨිය දුරුවන ප්‍රතිපදාවකටයි.

NotebookLM

දහම තුළින් දකින විට...

තෙරුවන් සරණයි!

NotebookLM